

<https://doi.org/10.15407/econlaw.2019.03.107>

УДК 33.338 : 332.142.4

Л.В. ЖАРОВА, д-р екон. наук, професор
University of Economics and Humanities, м. Бельсько-Бяла, Польща
 orcid.org/0000-0002-3568-775X

СТАЛИЙ РОЗВИТОК У КОНЦЕПЦІЯХ *SMART* (РОЗУМНИХ) МІСЬКИХ ІНІЦІАТИВ

Ключові слова: сталий розвиток, розумне місто, територіальна громада, планування, територіальний розвиток.

Розглянуто розвиток розумних міських ініціатив крізь призму сталого розвитку: чи є такі ініціативи сталими та чи сталий розвиток поселень може бути реалізований, зокрема, через реалізацію концепції smart-міст. Розроблено методику аналізування громад як основу для політик, планів та програм — аналізування наявної ситуації, формулювання того, що місто (селище чи об'єднана територіальна громада) хоче, пропозиція того, що можна досягти, і вже заключним етапом є конкретизація цілей і кроків щодо досягнення, із описом ресурсів, які знадобляться, та їх джерелами. Обґрунтовано ефективність створення на основі цієї методики конкурентної карти міста, що допоможе виявити конкурентні переваги території, підібрати найпотрібніші на даному етапі smart-технології, розробити актуальну стратегію із конкретними (вимірюваними та досяжними) цілями.

Сталий розвиток на загал може бути визначений як довготривале (на сотні років) економічне зростання на основі забезпечення соціального добробуту і доступу до якісних ресурсів для всіх членів суспільства зі збереженням довкілля. Сталий розвиток розглядають на різних територіальних рівнях, бо на кожному можуть бути зроблені кроки щодо його забезпечення, і на кожному вони мають свою специфіку.

В останні два десятиліття концепція «розумного міста» стала все популярнішою в науковій літературі та міжнародній політиці. Для розуміння цієї концепції важливо визначити, чому міста вважають ключовими елементами для майбутнього? Думаємо, дослідження сталого розвитку міст набуває все більшої актуальності з огляду на те, що сьогодні лише 600 міських агломерацій генерують близько 60 % світового валового внутрішнього продукту (ВВП). У 2025 р. 136 нових міст, як очікується, увійдуть у перші 600, усі вони з країн, що розвиваються, і в переважній більшості — 100 нових міст — із Китаю [1].

Очікується, що міське населення у світі зросте на 63 % (у період з 2014 до 2050 р.) проти 32 % загального приросту населення за той самий період. Урбанізація і зменшення частки населення у сільськогосподарських районах наразі є однією з ознак економічного розвитку країни. Власне, за цим показником (за даними Світового банку) вважається, що Індія, де 66 % населення проживає у сільській місцевості, має більший потенціал для швидкого економічного зростання ніж Китай, де аналогічний показник складає 42 % (для порівняння:

у США — 19, Японії — 8, Німеччині — 23, України — 31 %) [2].

Однією з причин, чому люди переїжджають до міст, стає пошук кращого життя і заробітків. Зрозуміло, що міста не можуть упоратись із постійним ростом населення, і це призводить до того, що у 2015 році 828 млн людей жили в нетрях, не маючи базових послуг: питної води та санітарії; щорічно цей показник збільшується на 6 млн осіб. Зростає і соціальна нестабільність унаслідок збільшення нерівності та безробіття, збільшуються затори на дорогах, показники забруднення повітря та води, міського насильства та злочинності. Щодо екологічного сліду, то за даними Організації Об'єднаних Націй (ООН), хоча міста займають лише 3 % земної поверхні землі, на них припадає від 60 до 80 % енергоспоживання та 75 % викидів вуглецю. Швидка урбанізація чинить тиск на постачання прісної води, каналізацію, середовище проживання та здоров'я населення. Станом на 2016 р., 90 % міських жителів дихали небезпечним повітрям, що призвело до 4,2 млн смертей. Більше половини міського населення в усьому світі потерпає від рівня забруднення повітря, яке щонайменше в 2,5 раза перевищує рівень безпеки.

Метаболізм міст в основному складається зі споживання товарів і продукування відходів із постійними негативними екстерналіями, які посилюють соціальні та економічні проблеми. Міста традиційно потребують багато зовнішніх ресурсів, вони є (і, ймовірно, завжди будуть) споживачами ресурсів. Початкове трактування сталості через фокусування на природних ресурсах наразі трансформується і стає більш антропоцентричним, передбачаючи, що міста повинні реагувати на потреби людей через сталі рішення для соціальних та економічних викликів [3–5]. Проблема сталого розвитку міст присвячено ціль № 11 Цілей сталого розвитку (ЦСР) — забезпечення відкритості, безпеки, життєстійкості й екологічної стійкості міст і населених пунктів. Зокрема, одним із індикаторів для України є розробка та реалізація стратегій місцевого розвитку, спрямованих на економічне зростання, створення робочих місць, розвиток туризму, рекреації, місцевої культури і виробництво місцевої продукції. У такому контексті концепція *smart*-міст (або розумних міст), що об'єднують мешканців, бізнес, активістів та владу міста

задля розвитку розумної міської інфраструктури, повністю вписується в Цілі сталого розвитку. Також зауважимо, що розбудова таких міст базується на принципах відкритих даних, розумного використання цифрових послуг і прозорого управління, що є важливим для якісного управління згідно з Концепцією сталої урбанізації (*Sustainable Urbanization Strategy*), розробленою ООН до 2030 року [6]. Концепція ООН сталої урбанізації (*Sustainable Urbanization Strategy UN*) до 2030 року включає принцип відкритих даних, розумного використання цифрових послуг та прозорого управління, що є важливим для якісного управління.

Власне термін *smart*-місто вперше був використаний у 1990-х роках. У той час акцент був зроблений на значущості нових інформаційних технологій для розбудови сучасної інфраструктури у містах. Каліфорнійський інститут розумних громад (*The California Institute for Smart Communities*) був одним із перших, що зосередився на тому, як громади можуть стати розумними і як місто може скористатись упровадженням інформаційних технологій [7]. Існує багато визначень розумних міст (більше 50), а також численні концепції щодо слушності використання саме додатку «розумне» (*smart*) та необхідності його заміни на альтернативні прикметники, наприклад «розвинене» (*intelligent*) або «цифрове» (*digital*). Таке різноманіття викликано, зокрема, тим, що дослідженням розумних міст присвячено роботи фахівців з ІТ технологій і штучного інтелекту, математиків, архітекторів і урбаністів, екологів, економістів і юристів, що призвело до наявності різних визначень, які розставляють акценти й пріоритети відповідно до об'єкта дослідження. Існує й концепція трактування міста як комп'ютера, коли мінливості міського життя сприймаються як програмовані та підпорядковані раціональному порядку [8]. Ця дискусія щодо термінології нагадує іншу, що точилася багато років навколо поняття сталий розвиток (*sustainable development*) як в англійській, так і українській мовній спільноті. Така дискусія доцільна і на теоретичному, і на практичному рівні: важливо мати загальнознавчий термін (краще, закріплений у нормативних документах) для можливості ведення плідної дискусії (адже в такому випадку сторони будуть певні, що говорять про одне й те саме). Зрештою, не існує жодного шаблону тракту-

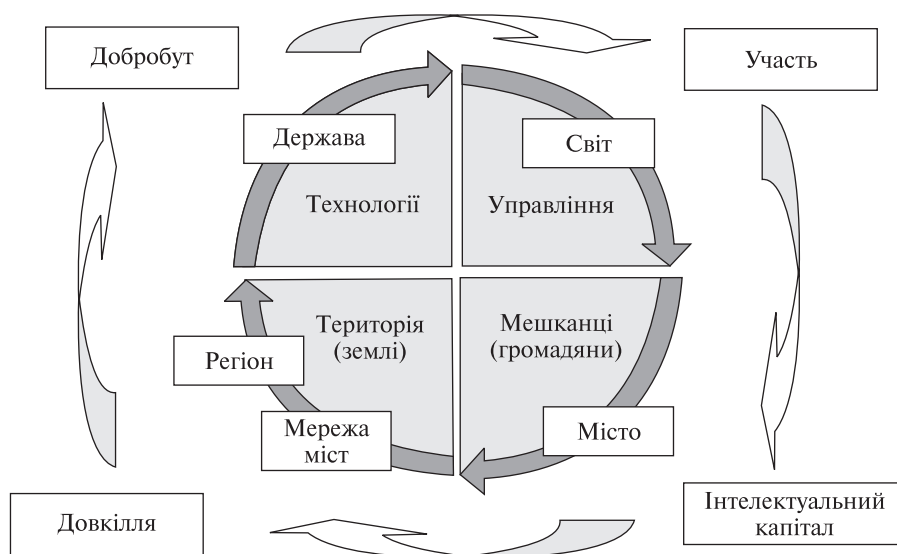

Рис. 1. Узагальнення теоретичних та практичних визначень smart-міста
Побудовано автором за даними [15].

вання розумного міста, ані його уніфікації. Наприклад, існує напрям досліджень, який стверджує, що розумне місто — це процес, а не стан [9—11]; є думка, що поняття розумне місто відноситься до місцевої організації — району, міста, регіону або невеликої країни, передбачає цілісний підхід до використання інформаційних технологій з аналізом у реальному часі, який заохочує сталий економічний розвиток [12]. Серед науковців також обговорюються ризики зловживань і тотального контролю (прикладом є прибережні китайські міста) у процесі управління містом, його потоками і життям у рамках цього концепту, а також того, що розумний міський дискурс може бути потужним інструментом для виробництва покірних суб'єктів і механізмів політичної легітимізації [13].

На загал концепція smart-міст розглядається крізь призму успішних інтелектуальних міських ініціатив у щонайменше трьох вимірах (технологія, люди та інституції): інтеграція інфраструктури та технологічних послуг, соціальне навчання для підвищення рівня обізнаності й залучення громади та управління для вдосконалення інституцій та участі громадян [14]. Представники суспільних наук зазначають, що сучасне місто відчуває дефіцит: довіри, людей, часу і грошей (кошти є другорядними).

Узагальнення теоретичних і практичних визначень розумного міста (рис. 1):

- створюється поєднанням громадян, технологій та управління на конкретній території;

- може мати більші (ширші) кордони від місцевого міського виміру до регіону чи мережі міст, від національного та глобального масштабу;

- повинно мати стратегію з чітко визначеними та вимірюваними цілями у контексті сталого розвитку: екологічна безпека, створення розумного інтелектуального капіталу, участь громадян та добробут тощо;

- воно розвинене, цифрове, мережеве (із повним покриттям *Wi-Fi*), стає, інклюзивне, демократичне тощо.

У даній статті ми розглядаємо smart-місто (синонім розумного міста) як таке, що об'єднує мешканців, бізнес, активістів та владу міста задля розвитку розумної міської інфраструктури.

Найкращим чи найрозумнішим містом світу за кількома рейтингами є Лондон, також до п'ятірки кращих входять Нью-Йорк, Сеул, Сінгапур, Гельсінкі. Зазвичай оцінюються такі показники: мобільність міського транспорту (включаючи громадський, приватний і немоторизований); якість охорони здоров'я, рівень доступу громадян до медичних послуг, інтеграція «розумного міста» у систему взаємодії лікаря і пацієнта; громадська безпека, рівень злочинності, ступінь відповідальності правоохоронних служб; міська політика і технології, спрямовані на підвищення продуктивності і здатність громадян усіх соціальних верств отримувати доступ до цифрових послуг.

Дослідження Бізнес-школи Університету Наварри (*IESE Cities in Motion Index* або *CIMI*), зокрема щодо умов процвітання міста (рис. 2),

Рис. 2. Умови процвітання міста [16]

ілюструє, що Київ у цьому рейтингу знаходиться на 113 місці зі 165 (між Тбілісі і Стамбулом), а його позиція оцінена як М — добра (А — найкраща, RA — відносно найкраща, М — добра, В — погана). Важливим є не середні досягнення, а те, що за останній рік місто піднялось в рейтингу на 6 пунктів. На жаль, місто знаходиться в рейтингу лише два роки.

Рейтинги, а точніше їхню інтерпретацію та методологію, найефективніше використовувати для аналізу поточної ситуації та порівняння із власним баченням проблем. Крім того, аналізування умов у містах, які знаходяться на перших позиціях (рис. 3), надає нам розуміння того, що кожне місто має свої пріоритети, сильні і слабкі сторони. Так, Нью-Йорк має високі показники в економіці, міському плануванні й мобільності, тоді як Рейк'явік — у довкіллі, соціальній єдності й мобільності. Щодо Києва, то у ході створення стратегії розвитку треба визначитись, що є важливішим — просування у рейтингу (тоді пріоритетами є мобільність і соціальна єдність, адже в нас там найкращі показники) чи збалансованість розвитку (тоді пріоритети — управління та людський капітал). Ми можемо стверджувати, що розбудова міст з урахуванням *smart*-стратегій є ефективнішою за традиційний підхід і дає змогу реалізувати принципи сталого розвитку (не тільки згадану вище ціль № 11, а й інші: 6 — чиста вода та належні санітарні умови; 7 — доступна та чиста енергія; 12 — відповідальне споживання та виробництво; 13 — пом'якшення наслідків зміни клімату; 15 — захист та відновлення екосистем суші).

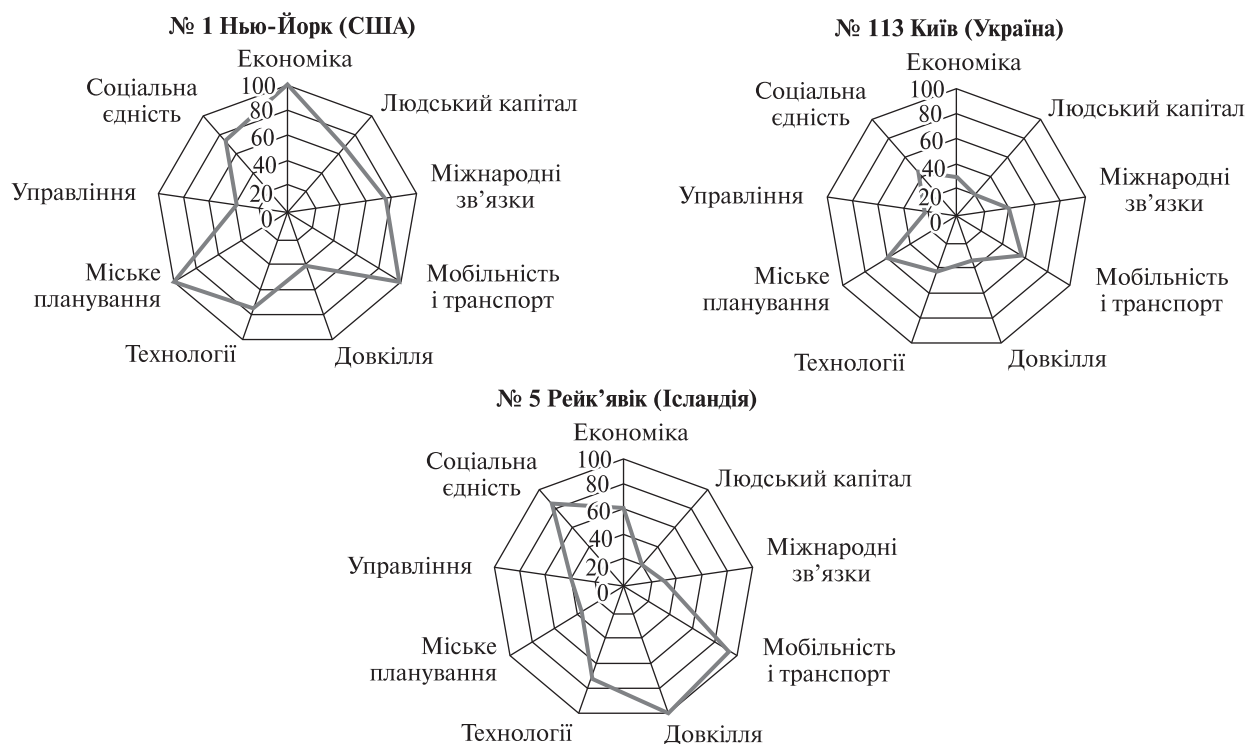
Ініціатива розвитку розумних міст надає можливість для ефективного розвитку не тільки великих міст, з якими традиційно асоціюються комфорт, добробут і перспективи (наприклад Київ або Харків), а й невеликих, що дає змогу швидко змінити якість життя у населеному пункті. Підтвердженням є перелік топ

smart-міст в Україні за рейтингами *Smart City Forum 2018*:

- Відкриття року (Дрогобич);
- *Smart-environment*, енергоефективність (Кривий Ріг);
- Комфортні дороги (Тернопіль);
- Безпечне місто (Вінниця);
- *Smart*-місто (Харків);
- *Smart*-покращення (Львів).

Наприклад, у Вінниці першим запрацював сервісний центр, у якому можна швидко зареєструвати і зняти з реєстрації транспортний засіб, укласти договір купівлі-продажу, скласти іспити з водіння й отримати водійське посвідчення. Колл-центр Вінниці «Цілодобова варта» на відміну від інших міст приймає звернення не тільки з питань житлово-комунального господарства, а й з питань охорони здоров'я, освіти, транспорту. Є онлайн-чат на сайті міськради, куди можна вислати фото проблеми. Для вінницьких ОСББ та ЖЕД доступний сервіс онлайн-контролю комунальних послуг з їх оцінкою, вибором підрядників, розрахунками онлайн через сайт і додатком *WinDim24*. Через сервіс «Дитячий омбудсмен» на сайті мерії можна повідомити онлайн про порушення прав дитини.

Варто відмітити, що стимулювання активності населення та підвищення його обізнаності є невід'ємною складовою розвитку розумних міст. Це сприяє підвищенню уваги до екологічних проблем і пошуку ефективних шляхів їх розв'язання (яскравим прикладом є ініціатива *SaveDnipro*; наразі розроблено і запущено додаток з моніторингу якості повітря та інформування про відхилення від норми; ініціатива також контролює виконання Дніпровською промислово-енергетичною компанією (ДПЕК) зобов'язань з модернізації фільтрів на Придніпровській ТЕС та бере активну участь у консультуванні Міністерства екології та природних ресурсів України).

Рис. 3. Графічний аналіз міст у рейтингу *CIMI*

Розвиток ініціатив розумних міст в Україні є одним із ефективних інструментів дотримання сталого розвитку населених пунктів із використанням найсучасніших технологій та залученням усіх ресурсів. Проте існують певні проблеми на шляху реалізації.

Проблема загальна: часто не вистачає всеосяжного бачення розумного міста. Компанії та дослідницькі установи переслідують власні цілі, орієнтовані на конкретні технологічні сфери. Навіть коли вони пов'язують свій проект із ширшою ідеєю розумного міста, ці цілі є загальними і недостатньо чітко визначеними, а отже, не вимірюваними та цінними. Більше того, загальні цілі, такі як зменшення забруднення та руху чи покращення енергетичної ефективності будівництва, не додаються до стратегічного бачення міста з урахуванням культурних, географічних і економічних особливостей кожного міського регіону та його конкретних цілей.

Досягнення загальної цілі пов'язано із вирішенням конкретнішого питання: **громади не завжди уявляють, як вони можуть розвиватися, куди витратити гроші та які є проблеми.** *Smart*-технології можуть допомогти покращити рівень життя малим коштом (приклади Дрогобича та інших міст): наприклад боротьба з

незаконною рекламою — додаткові гроші, відчуття того, що місто живе та розвивається. Програми з безпеки — на психологічному рівні для людей — знак змін на краще.

Залучення громадян до контактів із владою дає позитивний ефект:

- для мешканців — відчуття причетності і можливості впливати на процеси та рішення, що стимулює до активнішої позиції, вкладання грошей у громаду навіть на рівні повсякденного споживання;
- для органів самоврядування — виявлення актуальних проблем (наприклад, через громадський бюджет можна з'ясувати потреби населення). Можливість залучення громадян до спільного розв'язання проблем, у тому числі за їхньої фінансової підтримки;
- для громади загалом — створення позитивних змін, що поміняють відношення до міста (ОТГ, поселення) і зроблять його привабливішим як для мешканців (у т. ч. і нових), так і для інвесторів.

Так, громадський бюджет як інструмент допомагає активізувати усі верстви громадян і залучати їх до покращення міста. Досвід Києва свідчить [17]: якщо частка жінок, що подавали заявку 2017 р., складала 40 %, то 2018 р. — 48, 2019 р. — 50 %. Структура проектів також по-

стійно змінюється: у 2017 р. за кількістю поданих проектів лідирував спорт, а з 2018 р. переважно увагу приділено проектам з розбудови громадянського суспільства, освіти, комунального господарства й енергозбереження. Цікавим є омолодження складу лідерів змін у місті: у 2017 р. найактивнішими були особи 46—65 років, а у 2019 р. — 26—35 років.

У рамках цього дослідження ми пропонуємо **методику аналізу громад**. Це не стратегія розвитку, це основа для неї — аналізування того, що є, формулювання того, що місто (селище, ОТГ) хоче, пропозиція того, чого можна досягти, і вже заключним етапом — конкретизація цілей і кроків для досягнення, з описом ресурсів, які знадобляться, та їх джерел.

Мета — розуміння поточної ситуації та оцінка того, у якому напрямі потрібно розвиватися, із формулюванням конкретних рекомендацій.

Продукт — конкурентна карта ОТГ, план дій, перелік потенційних зацікавлених сторін.

Етапи роботи

• Етап 1. Підготовчий. Первинний аналіз на основі доступних даних (географія, фінанси, у т. ч. які податки залишаються в громаді, економічні показники, підприємства, відгуки в мережі тощо).

• Етап 2. Спілкування на місці. Найперше: яка інформація є і якої (на їхню думку) не вистачає, які очікування та проблеми, як бачать можливості та що б дуже хотіли мати (гроші — не відповідь, тут треба намагатися зрозуміти їхнє бачення — агро, сервіси, туризм тощо).

На основі етапів 1 і 2 проводиться аналіз громади та визначаються найперспективніші напрями розвитку та можливі точки росту, одночасно оцінюються можливості реалізації з позицій інфраструктура, фінанси, спеціалісти (наявність та кого можна залучити). Також буде зрозуміло, які саме *smart*-технології можуть бути застосовані зараз, які потребують розробки.

За потреби можна провести ще кілька зустрічей і консультацій для уточнення та формування спільної думки.

• Етап 3. Конкурентна карта. Описова частина — що ми маємо станом на сьогодні. Перспективна частина — що можна змінити у короткостроковій перспективі. Рекламна частина — що може бути запропоновано інвесторам та короткий перелік потенційних ініціатив, для яких регіон може бути цікавий (наприклад, виробництво, міжнародні спільноти).

• Етап 4. План дій (для подальшої розробки стратегії). Перелік конкретних кроків та їхня послідовність із визначенням звідки брати гроші, до кого звертатись тощо.

Створення **конкурентної карти міста** (ОТГ, селища) допоможе виявити явні та неявні конкурентні переваги території, підібрати найпотрібніші на даному етапі *smart*-технології, розробити актуальну стратегію із конкретними (вимірюваними та досяжними) цілями.

У висновках підкреслимо, що використання концепції розумних міст дає змогу містам, незалежно від їхнього розміру, досягати економічного розвитку, залучати інвесторів, а також мобілізувати місцевих мешканців і створювати нові робочі місця. Основні тези щодо розвитку міст на основі принципів сталого розвитку із використанням *smart*-концепцій сформульовано нижче.

Використання спільних платформ допоможе обміну даними між системами та забезпечить їхню доступність в усьому місті і для всіх. Це підвищує ефективність і забезпечує найбільшу віддачу.

Відкритість до нових технологій і технологічних рішень, попри те, що міста є інертними і використовують системи та інфраструктуру набагато довше, ніж люди чи підприємства, вони можуть і повинні руйнувати ці стереотипи, запроваджуючи нові технології там, де вони є найефективнішими.

Безпека повинна бути пріоритетом: безпека на рівні мережі та даних, соціальна й екологічна безпека та гарантія прозорості і легальності для всіх — мешканців, підприємців, інвесторів тощо. Ця теза одночасно виводить на передній план потреби у конфіденційності і відповідальному ставленні до даних.

Залучення громадян і активні комунікації допоможуть зробити розвиток міста керованим, ефективним і сталим, адже реалізація усіх цілей сталого розвитку спрямована на людей і для людей. Крім того, просвітницька діяльність і багатосторонні комунікації дадуть змогу пришвидшити виявлення та розв'язання проблем міста і забезпечити добробут для усіх верств населення.

Ефективним інструментом для цього є розробка конкурентної карти міста, яка стане основою для напрацювання стратегій, програм, планів із комунікацій, розвитку, інвестицій тощо.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ / REFERENCES

1. Urban world: Mapping the economic power of cities. Richard Dobbs, Sven Smit, Jaana Remes, James Manyika, Charles Roxburgh, and Alejandra Restrepo. McKinsey Institute. URL: <https://www.mckinsey.com/featured-insights/urbanization/urban-world-mapping-the-economic-power-of-cities> (last accessed: 28.05.2019).
2. Zharova L.V. SMART-cities for sustainable development. In book: Economic and Legal Aspects of Sustainable Development: State, Region, City: Proceedings of the First International Scientific and Practical Conference (June 7, 2019, Kyiv). Kyiv: Sc. ed. V.A. Ustyomenko. NAS of Ukraine. Institute of Economic and Legal Research, 2019. P. 54-56 [Жарова Л.В. SMART-міста для сталого розвитку. В кн.: Економіко-правові аспекти сталого розвитку: держава, регіон, місто: матеріали Першої міжнародної науково-практичної конференції (7 червня 2019 р., м. Київ). Наук. ред. В.А. Устименко. Київ: НАН України. Ін-т економіко-правових досліджень, 2019. С. 54–56].
3. Turcu C. Re-thinking Sustainability Indicators: Local Perspectives of Urban Sustainability. *Journal of Environmental Planning and Management*. 2013. Vol. 56. Iss. 5. P. 695-719. <https://doi.org/10.1080/09640568.2012.698984>
4. Berardi U. Clarifying the New Interpretations of the Concept of Sustainable Building. *Sustainable Cities and Society*. 2013. No. 8. P. 72-78. <http://dx.doi.org/10.1016/j.scs.2013.01.008>
5. Albino V., Berardi U. and Dangelico R.M. Smart Cities: Definitions, Dimensions, Performance, and Initiatives. *Journal of Urban Technology*. 2015. Vol. 22. Iss. 1. P. 3-21. <https://doi.org/10.1080/10630732.2014.942092>
6. Sustainable urbanization strategy. UNDP Institute. New York. URL: https://www.undp.org/content/dam/undp/library/Sustainable%20Development/Urbanization/UNDP_Urban-Strategy.pdf?download (last accessed: 29.05.2019).
7. Alawadhi S., Aldama-Nalda A., Chourabi H., Gil-Garcia J.R., Leung S., Mellouli S., Nam T., Pardo T.A., Scholl H.J., Walker S. Building Understanding of Smart City Initiatives. *Electronic Government*. 2012. No. 7443 P. 40-53. https://doi.org/10.1007/978-3-642-33489-4_4
8. Mattern S. A City Is Not a Computer. *Places Journal*. Feb. 2017. URL: https://placesjournal.org/article/a-city-is-not-a-computer/?gclid=CjwKCAjw0tHoBRBhEiwAvP1GFbLRP7pOROAzxTTtW9ADe8BuRkjbPwTpg-aqZ7-zsIU-IzJFSGG3dxoCv4kQAvD_BwE&cn-reloaded=1 (last accessed: 29.05.2019).
9. McFedries P. The City as System. *IEEE Spectrum*. 2014. Vol. 51. No. 5 P. 36.
10. Hannah Knox. Cities and Organisation: The Information City and Urban Form. *Culture and Organization*. 2010. Vol. 16. Iss. 3. P. 185-195. <https://doi.org/10.1080/14759551.2010.503496>
11. Smart cities definitions. Smart CitiesBy Centre for Cities. 29 May 2014. URL: <https://www.centreforcities.org/reader/smart-cities/what-is-a-smart-city/1-smart-cities-definitions/> (last accessed: 29.05.2019).
12. IDA Singapore, iN2015 Masterplan. URL: <http://unpan1.un.org/intradoc/groups/public/documents/unpan/unpan032993.pdf> (last accessed: 29.05.2019).
13. Vanolo, A. Smartmentality: The smart city as disciplinary strategy. *Urban studies*. 2014. Vol. 51. Iss. 5. P. 883-898. <https://doi.org/10.1177/0042098013494427>
14. Nam T., Pardo T.A. Conceptualizing smart city with dimensions of technology, people, and institutions. In Proceedings of the 12th annual international digital government research conference: digital government innovation in challenging times, ACM (2011, June). P. 282-291.
15. Dameri R.P. Searching for smart city definition: a comprehensive proposal. *International Journal of Computers & Technology*. 2013. Vol. 11. Iss. 5. P. 2544-2551. <https://doi.org/10.24297/ijct.v11i5.1142>
16. IESE Business School. IESE Cities in Motion Index (ST-471-E). URL: <https://media.iese.edu/research/pdfs/ST-0471-E.pdf> (last accessed: 30.05.2019).
17. Public budget [Громадський бюджет]. URL: <https://gb.kyivcity.gov.ua/> (last accessed: 29.05.2019).

Надійшла / Received 01.06.2019

Л.В. Жарова

University of Economics and Humanities, г. Бельско-Бьяла, Польща

УСТОЙЧИВОЕ РАЗВИТИЕ В КОНЦЕПЦИЯХ РАЗУМНЫХ ГОРОДСКИХ ИНИЦИАТИВ

Рассмотрено развитие разумных городских инициатив через призму устойчивого развития: будут ли такие инициативы устойчивыми и может ли устойчивое развитие поселений реализовываться, в частности, через внедрение концепции smart-городов. Разработана методика анализа общин как основа для политик, планов и программ — анализ существующей ситуации, формулировка того, что город (поселок или объединенная территориальная община) хочет, предложение того, что можно достичь, и уже заключительным этапом — конкретизация целей и шагов по достижению, с описанием необходимых ресурсов и их источников.

Обоснована эффективность создания на основе этой методики конкурентной карты города, которая выявит явные и неявные конкурентные преимущества территории, позволит подобрать наиболее актуальные на данном этапе smart-технологии, разработать актуальную стратегию с конкретными (измеряемыми и достижимыми) целями.

Ключевые слова: устойчивое развитие, умный город, территориальная община, планирование, территориальное развитие.

L.V. Zharova

University of Economics and Humanities, Bielsko-Biala, Poland

orcid.org/0000-0002-3568-775X

SUSTAINABLE DEVELOPMENT IN FRAMEWORK OF SMART CITY INITIATIVES

The research based on analysis smart city-initiatives in framework of sustainable development from to key approaches — are these initiatives can be sustainable and are they can stimulate sustainable development. The paper argues that applying variety of smart approaches in the cities, towns, local communities etc. allow to achieve economic development, attract investors, and mobilize local communities and create new jobs. The main results of research are developed methodology of community analysis and designed template for competitive map of the city (community). In particular the methodology of community analysis is a basis for policies, plans and programs through specifying goals and steps to achieve them accompanied by the description of the resources that are needed and proposal about access to these resources. The competitive map of the city that developing on bases of mentioned methodology will allow to reveal explicit and implicit competitive advantages of the territory, to choose the most needed at this stage of smart-technology, to develop an up-to-date strategy with specific (measurable and achievable) goals. Thereby using the concept of smart cities allows cities, regardless of their size, to achieve economic development, attract investors, and mobilize local people and create new jobs. The smart platform allows to share data between all participants and stakeholders, this improves efficiency and stimulate changes. Openness to new technologies and technical solutions, despite the fact that cities are inert so they use systems and infrastructure much longer than people or enterprises, they can and must destroy these stereotypes by introducing new most effective for them technologies. Security should be a priority — network and data security, social and environmental security, and a guarantee of transparency and legality for all — residents, entrepreneurs, investors, etc. This thesis simultaneously highlights the need for confidentiality and a responsible attitude to the data. Citizen engagement and active communication will make the development of the city manageable, effective and sustainable, since the realization of all goals of sustainable development is directed at people and people. In addition, educational activities and multilateral communications will accelerate the identification and resolution of the city's problems and provide welfare for all segments of the population.

Keywords: sustainable development, smart city, local community, planning, spatial development.